

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun eläinlajin yksilöiden pyydystämistä, siirtämistä ja tappamista

Hakija

Väylävirasto

Asia

Lupahakemus vuollejokisimpukoiden pyydystämiseen, siirtämiseen ja tappamiseen siltahankkeiden yhteydessä Porissa ja Ulvilassa, Satakunnassa.

Hakemus

Hakija hakee lupaa vuollejokisimpukan (*Unio crassus*) rauhoitussäännöksistä poikkeamiseen Kokemäenjoen ylittävien Koiviston sillan ja Pikkuhaaran sillan rakentamisalueilla. Hakemuksen asiantuntijaosuuden on laatinut Väyläviraston toimeksiannosta Rami Laaksonen Aava luontoselvitys Oy:stä.

Väylävirasto uusii valtatiellä 11 Kokemäenjoen pääuoman ylittävän Koiviston sillan ja Kirkkojuovan ylittävän Pikkuhaaran sillan, joiden väliin jää Saarenluoto. Nykyiset sillat ovat valmistuneet 1950-luvun lopulla. Ne ovat elinkaarensa loppuvaiheessa, eikä niitä voi enää korjata. Siltojen kantavuudet eivät enää täytä nykyvaatimuksia. Molempien siltojen kansia on korjattu 1990-luvulla.

Siltojen uusimisen tavoitteena on parantaa tieliikenteen turvallisuutta, rakentaa nykyiset kantavuusvaatimukset täyttävät uudet sillat sekä vähentää siltojen ylläpitokustannuksia. Tavoitteena on myös vähentää liikenteen meluvaikutuksia rakentamalla meluntorjuntaa Pikkuhaaran sillalle. Hanke on osa valtatie 11 parantamissuunnitelmaa.

Uudet sillat rakennetaan nykyisten siltojen paikalle. Työn ajaksi rakennetaan työnaikaiset kiertotien sillat nykyisten siltojen viereen pääuomassa ja Kirkkojuovassa. Rakentamisen ajaksi tehdään myös työsilat. Siltojen valmistumisen jälkeen väliaikaiset sillat puretaan. Hankkeen tiesuunnitelma on valmis ja lainvoimainen. Siltojen rakentamissuunnitelmat ovat valmiit ja valmius niiden toteuttamiseen on välitön. Hankkeelle on myönnetty vesilupa.

Kokemäenjoessa esiintyy EU:n luontodirektiivissä mainittu ja luonnonsuojelulailla rauhoitettu vuollejokisimpukka. Kokemäenjoen pääuomassa on aiemmin uusittu Ulvilan Friitalan silta, jonka ympäristöstä vuollejokisimpukat siirrettiin pois ennen rakentamisen aloittamista vuonna 2017. Etäisyys Koiviston sillan ja Friitalan sillan välillä on noin 2,7 km, ja on todennäköistä, että myös Koiviston sillan ympäristössä lajia esiintyy. Kirkkojuovasta ei tietävästi ole kartoitettu vuollejokisimpukan esiintymistä, mutta alavirran puolella Porissa sijaitsevilla juovissa lajia esiintyy, joten myös Kirkkojuovassa lajia melko todennäköisesti on. Friitalan sillan ympäristössä vuollejokisimpukoiden tiheys oli noin 2,5 yksilöä neliökilometriä kohden ja rauhoittamattomien lajien tiheys yhteensä noin 2,1 yksilöä neliökilometriä kohden.

Työalueet ovat molemmissa uomissa joen pituussuunnassa noin 55 m. Kiertotien sillalle ja mahdollisille työsilloille jää pääuomassa 12 m leveä väylä vesiliikennettä varten, jota ei paaluteta, ja Kirkkojuovassa 4 m leveä paaluttamaton vesiliikenteen väylä. Väliaikaisten siltojen paalutukset tehdään tavallisesti joen pituussuunnassa noin neljän

metrin välein ja poikittaissuunnassa noin 1,5–2 metrin välein. Väli aikaisten siltojen paaluina käytetään noin 0,2–0,3 m halkaisijaltaan olevia teräspalkkipaaluja. Paalut siis peittäisivät väli aikaisten siltojen (kiertotien silta ja mahdolliset työsillat) kohdilla pohjan pinta-alasta noin alle 1 %, kun huomioidaan veneliikenteelle jäävä väylä, jota ei paaluteta, joten paalujen alle jäävien simpukoiden määrä olisi verrattain vähäinen. Todennäköisesti koko aluetta ei paaluteta, vaan kiertotien sillan ja työsilltojen väliin tulee jäämään paaluttamatonta aluetta. Lupaa haetaan siten, että simpukat kerätään pois alueilta, joihin kohdistuu eniten pohjan häirintää, mikä edelleen vähentää paalutuksen alle mahdollisesti jäävien simpukoiden määrää.

Koko työalueen pinta-ala pääuomassa on noin 5 400 m² ja Kirkkojuovassa noin 1760 m². Jos lasketaan niin, että koko pääuoman työalue paalutettaisiin, olisi vuollejokisimpukoita Friitalan sillan ympäristön tiheyttä käyttäen pääuoman siltatyöalueella noin 13 500 yksilöä, ja niistä noin 135 jäisi paalutuksen alle ja kuolisi. Jos koko Kirkkojuovan työalue paalutettaisiin ja vuollejokisimpukan tiheys alueella vastaisi Friitalan sillan ympäristön tiheyttä, olisi alueella noin 4 400 vuollejokisimpukkaa, joista noin 44 jäisi paalutuksen alle ja kuolisi. Edelliset laskelmat vastaavat tilannetta, jossa simpukoita ei kerättäisi lainkaan.

Lupaa haetaan niin, että simpukat kerätään alueelta, johon kohdistuu eniten pohjan häirintää. Häirintää syntyy eniten siltojen välitukien anturoiden poistamisesta ja rantojen muokkauksesta ja kiveämisestä. Väylävirasto hakee lupaa siten, että simpukoiden keruu tehdään nykyisten siltojen kohdilla rannasta välitukiin asti ja välitukien anturoiden ympäriltä kolmen metrin alueelta. Koiviston sillalla keruualue olisi siten molemmilla rannoilla noin 32 m keskiuomaan päin ja Kirkkojuovassa rannoilta noin 15 metriä joen keskiuomaan päin. Joen pituussuunnassa keruualueiden leveys olisi 20 m. Alue, josta simpukat kerättäisiin Koiviston sillalla, olisi siten noin 1300 m² ja Kirkkojuovassa noin 600 m². Simpukoiden keruualueet olisivat pääuomassa noin 24 % työalueen koko pinta-alasta ja Kirkkojuovassa noin 34 % koko työalueen pinta-alasta. Nämä lasketut keruualueen osuudet koko työalueesta siis laskevat edelleen mahdollisesti paalutuksen alle jäävien simpukoiden määrää siten, että laskennallisesti Koiviston sillan ympäristössä paalutuksen alle voisi jäädä noin 100 vuollejokisimpukkaa, ja Kirkkojuovan sillan työalueella noin 30 vuollejokisimpukkaa tilanteessa, jossa vuollejokisimpukat olisivat jakautuneet työalueelle suunnilleen tasaisesti.

Mikäli Koiviston sillalla vuollejokisimpukoiden tiheys vastaisi tiheyttä Friitalan sillan ympäristössä, olisi Koiviston sillan keruualueella yhteensä noin 3300 vuollejokisimpukkaa ja noin 2700 muiden lajien simpukoita. Kirkkojuovasta ei ole käytettävissä simpukoiden laskennallisia tiheyksiä, mutta jos sielläkin tiheydet vastaisivat Friitalan sillan ympäristön tiheyksiä, olisi Kirkkojuovan keruualueella noin 1500 vuollejokisimpukkaa ja muiden lajien simpukoita yhteensä noin 1300. Kirkkojuovan siltapaikalla rannoilla kasvaa järvikortetta, jonka seassa pohja voi olla liejuinen ja siten vuollejokisimpukoita ei ehkä ole niin paljon kuin laskennallisesti arvioidaan.

Aluehallintovirasto on päätöksessään (nro 37/2022, dnro ESAVI/10295/2021) edellyttänyt, että vesiliikenneväylää ei katkaista. Varsinkin Kokemäenjoen pääuomassa on veneliikennettä, mutta myös Kirkkojuovassa on jätettävä veneille kulkuväylä. Sukeltajilla on pintaan tuleva poiju tai köysi. Jonkinlaisen holtittoman veneilyn seurauksena pienenä vaarana veneväylällä voisi olla se, että vene ajaa sukeltajan köyteen siten, että köysi tarttuisi potkuriin tai muihin veneen rakenteisiin. Koska lupaa haetaan niin, että sukeltajat eivät työskentele väylällä, johon veneliikenne keskittyy, ei tätä työturvallisuusriskiä ole.

Kerättävät vuollejokisimpukat siirretään ylävirran puolelle vähintään 200 m päähän ja muiden lajien simpukat siirretään eri paikkaan kuin vuollejokisimpukat. Simpukat siirrettäisiin samaan uomaan, josta ne kerätään, eli vuollejokisimpukoille tulisi molempiin

uomiin yksi siirtoistutuskohde, joiden pohjanlaatu tarkastettaisiin lajille sopivaksi, ja niistä tulisi löytyä lajia entuudestaan. Keruupäivien aikana simpukoita pidetään sumpuissa enintään kolme vuorokautta ennen siirtoa uuteen paikkaan.

Keruutyö kuuden hengen sukeltajaryhmältä kestäisi alustavan arvion mukaan Koiviston sillalla noin 8 työpäivää ja Kirkkojuovan sillalla arviolta 4 päivää, eli kyseisten kahden sillan keruualueelta yhteensä noin 12 päivää. Jos simpukoiden siirtotyölle saadaan nopeasti lupapäätös, on alustavasti suunniteltu työn aloitus syyskuun alkupuolella, jolloin jokivesi alkaa viilentyä ja simpukoiden liikkuminen vähenee.

Rakennustyöt käynnistyvät tämän vuoden puolella, kun vuollejokisimpukoiden siirtotoimenpiteet on suoritettu. Rakennustöihin liittyvien materiaalihankintojen epävarmuuden vuoksi tullaan urakka-aika asettamaan hieman väljäksi. Poikkeamislupaa haetaan ajalle 1.9.2024-31.12.2026.

Määräykset, joita hakemus koskee

Vuollejokisimpukka on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu ja EU:n luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteen IV(a) laji. Lisäksi laji on vaarantunut.

Luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen lajien yksilöiden tappamisen ja pyydystämisen. Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitettujen eläinlajien pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitysasteiden ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen on kielletty.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. kansanterveyttä tai yleistä turvallisuutta koskevista taikka muista erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle hakemuksen mukaisen luvan vuollejokisimpukoiden pyydystämiseen, siirtämiseen ja tappamiseen alla luetelluin ehdoin.

- 1 Lupa on voimassa 31.12.2030 asti
- 2 Tällä luvalla saa hakemuksen mukaisesti pyydystää ja siirtää vuollejokisimpukoita toimenpidealueilta yläjuoksulle paikkoihin, joissa vuollejokisimpukoita esiintyy ennestään.
- 3 Toimenpidealueelta kerätyt simpukat tulee pitää riittävän väljästi sumpussa ja siirtää mahdollisimman pian keräämisestä. Vuollejokisimpukoita on käsiteltävä niin, ettei niiden hengissä säilymistä vaaranneta.
- 4 Tämä lupa oikeuttaa vuollejokisimpukoiden mahdollisen tuhoutumisen niissä kohdissa, jotka hakemuksen mukaisesti jätetään siirtotoiminnan ulkopuolelle.
- 5 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 6 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimesta) ja pyydettyessä lupa on esitettävä.
- 7 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin.
- 8 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 9 Vuollejokisimpukoiden siirrosta tulee raportoida vuoden loppuun (31.12.2024) mennessä. Raportista tulee ilmetä siirrettyjen vuollejokisimpukoiden määrä kohteittain, siirtopaikat ja siirtoajankohdat. Löytyneiden vuollejokisimpukoiden tiedot tulee tallentaa laji.fi- järjestelmään.

- 10 Vuollejokisimpukoiden palautumista niille alueille, joista ne siirretään, tulee seurata kahtena siirron jälkeisenä vuotena, ensimmäisen kerran vuosien 2026–2027 ja toisen kerran vuosien 2028–2030 välisenä aikana. Tämä lupa oikeuttaa tuolloin tapahtuvan vuollejokisimpukoiden pyydystämisen laskentaa varten. Seurannan tuloksista tulee raportoida seurantavuosien loppuun mennessä. Löytyneiden vuollejokisimpukoiden tiedot tulee tallentaa laji.fi- järjestelmään.
- 11 Raportit toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/4659/2024 varustettuna.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää yleistä turvallisuutta koskevista syistä. Koiviston ja Pikkuhaaran sillat eivät täytä nykyisiä kantavuusvaatimuksia ja vaarantavat tieliikenteen turvallisuutta. Muuta tyydyttävää ratkaisua kuin siltojen uusiminen ei ole osoitettavissa. Siltoja ei ole enää mahdollista korjata, ja vuollejokisimpukoiden siirtämisen tiedetään olevan toimiva menetelmä.

Lupa on myönnetty hakemuksen mukaisesti niin, että osa toimenpidealueesta jätetään siirtotoiminnan ulkopuolelle. Toimenpidealueet ovat niin laajoja, että olisi kohtuutonta edellyttää vuollejokisimpukoiden siirtämistä kaikkialta, varsinkin kun paalutuksen alle jäävä pinta-ala ja siten mahdollisesti kuolevien vuollejokisimpukoiden määrä on erittäin pieni. Lisäksi alueilta, joihin kohdistuu eniten häiriötä, vuollejokisimpukat siirretään. Suunnitelmaan liittyy myös sukeltajien työturvallisuuteen vaikuttavia seikkoja, sillä siirtotoiminnan ulkopuolelle jätettävällä väylällä veneliikenne voisi aiheuttaa turvallisuusriskejä.

Valtaosa siltatyömailla esiintyvistä vuollejokisimpukoista siirretään turvaan, jolloin mahdollisesti paalutuksen alle jäävien vuollejokisimpukoiden määrä jää pieneksi, laskennallisten arvioiden mukaan yhteensä noin 130 yksilöä. Tällainen määrä ei vaaranna vuollejokisimpukan suotuisan suojelutason saavuttamista. Lisäksi paalutuksen ulkopuoliset alueet ovat siltahankkeiden valmistumisen jälkeen jälleen vuollejokisimpukoiden käytettävissä eli niiden elinympäristö ei kokonaan häviä.

Luvassa edellytetään sen seuraamista, miten vuollejokisimpukat palaavat alueille, joista ne siirretään. Tästä ei ole vielä riittävästi seurantatietoa, ja tieto auttaisi arvioimaan vastaavien projektien vaikutuksia. Siirrettyjen vuollejokisimpukoiden seuraamiselle sen sijaan ei ole perustetta, sillä aikaisemmin toteutettujen vuollejokisimpukoiden siirtojen seurantojen perusteella on tiedossa, että asiantuntevasti suoritettu siirto on toimiva menetelmä vuollejokisimpukoiden turvaamiseen.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 78 §, 83 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Valtioneuvoston asetus (1215/2023) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024

Päätöksen voimaantulo

Päätöksen mukaisiin toimenpiteisiin saa ryhtyä luvan saavutettua lainvoiman muutoksenhakuajan ja mahdollisen muutoksenhaun jälkeen.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Liisa Maanpää ja ratkaissut yksikön päällikkö Olli Mattila.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Lounais-Suomen poliisilaitos kirjaamo.lounais-suomi@poliisi.fi

Pori kirjaamo@pori.fi

Ulvila ulvila@ulvila.fi

SLL Satakunnan luonnonsuojelupiiri satakunta@sll.fi

Tapiola Varsinais-Suomi-Satakunta ry. info@tapiolary.com

Suoritemaksu 316 €

Tämä asiakirja VARELY/4659/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument
VARELY/4659/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Maanpää Liisa 24.07.2024 14:29

Ratkaisija Mattila Olli 24.07.2024 14:44

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Turun hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiannona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Turun hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Turun hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 32, 20101 Turku

Käyntiosoite: Sairashuoneenkatu 2-4, 20101 Turku

Puhelin: 029 56 42410

Telefax: 029 56 42414

Sähköposti: turku.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuiimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.